

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor.; pe 1/4 de an 5 cor.; pe 1 luna 2 cor. V-riz de Duminecă pe an — 4 coroane. — Pentru România și străinătate pe an: 40 franci.

Manuscripte nu se napotăză

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., și timbru de 40 bani de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrierile nefrancoate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Personalități...

(*) La noi chestia personalităților nu este bine lămurită pentru public, deși poate că se fac mai multe personalități decât ar fi necesar. Discuți adică o anume chestie provocată de o persoană oarecare, frunțasă în viața noastră publică, să zicem, chiar „autorizată”. Combatând ideile ori principiile sulevate, se înțelege că faci reflexiuni și asupra insuficienței persoanei cu care discuți. Cei din giurul organului cu teoriile puse în discuție, strigă în data: *faceți personalități!* O altă seamă de oameni, căror le place să poseze ca arbitri naționali, poartă foarte comodă, strigă și ei în data: *astea-s personalități!* Chiar și când e vorba de literatură... înțelegem, zic ei, să scoateți la lumină tot întinericul și întreaga confuzie din Enciclopedie, dar' ce aveți cu Diacovitch?!... Ce este el vinovat de greșelile colaboratorilor seși? Înțelegem să sulevedi — căci a sulevat-o în urmă, cu vîrf și îndesat și „autorizată” — și prostiile fenomenale cu „era nouă cea adevărată”, — dar' ce e vinovat Dr. Rațiu ori altcineva dela „averea națională” pentru seracă de dîn ce se manifestă în organul sibitan?!...

Cu un cuvînt, să nu atingi persoane, că faci *personalități*, ci să discuți totdeauna din punct de vedere principiar!

Lucru simplu... Un oare-care individ, în foaia pretinsă „autorizată”, presintă pe cei din capul diecesei Aradului ca pe niște reufăcători naționali, vînduți episcopului Goldiş și cu el împreună guvernului ungueresc... E un parazit al societății. Tu, cel insultat și calomniat, să rabzi însă ani de zile și să-ți răspunzi principiar, nu cumva să dai tare în el și să arăți ce odiseade compune fondul său moral!... Că faci *personalități!*

Cunoști apoi buna-oară câte un tip vulgar al vieții noastre, un *streber* cum se zice, care trăiește din expeditiile cele mai triste, ca să nu zicem criminale: își sîrăcește pe toți cei de aproape lui și vrînd, pe toți căți își puseseră credința în onoarea lui, îi înșală, numai pentru a putea duce viața nebură de sibarit și bărbat politic... Printr'o alusiune annual de l' ai spune cine este, ești acuzat că faci *personalități*, ca și când rolul presei române ar fi să înregistreze numai evenimentele de peste Ocean și krivanyiadele maghiare, ear' când e vorba de vîrșile ce pot să rădecina societății române, să deschizi ochii!

Scurt: nu se face destul de bine distincția, până unde poate merge publicistul. D'aci confuzie și judecări unilaterale, ear' ca consecunță: *faci o întîndere, care trebuie să ne dă pe griji.*

Fapt e apoi, că în stîrul societății românești, chestiile personale care au inversunat spiritele. Era să ajungem însă aici, când s'au

tolerat fapte, pentru cari la o nație cu morală sănătoasă cei pîcătoși ar fi trebuit să dispară de pe teren, ear' nu să se cocoteze cu sîla la conducere.

Singurul mijloc de a face să dispară deci din presa română personalitățile, este, ca publicul el însuși să se controleze mai bine, să se uite în giur, cul dă încrederea și stima sa, și să fie mai puțin tolerant față de pîcate ce se resfrîng nu numai asupra persoanelor cari le comit, ci și asupra întregii societăți.

Nou sistem pentru incassarea dărilor. *Lucru ușor acesta! Care guvern nu se pricepe la croirea de „noue planuri” pentru urcarea și stoarcerea dărilor din sudoarea cruntă a cetățenilor contribuenți? Puține sunt însă guvernele, cari vor și au inima pentru micșorarea lor, și priceperea pentru ușurarea contribuentei și pentru buna gospodărie cu averea comună a statului. — Foile maghiare anunță acum, că în ministeriul de finanțe se lucrează febril pentru pregătirea și introducerea unui sistem nou, relativ la dări. Ca rezultat al acestor lucrări de pîntă acum este: reforma în privința dării de pămînt, a dării de case etc., în cari s'au făcut unele modificări mai esențiale. Ear aceste modificări se referă mai ales la modalitatea aruncului de dare. Lucrările privitoare la reforma dărilor de căștig și venit sunt — zice-se — numai în stadiul începutului, fiindcă reforma acestora cei din guvernul finanțelor n'o găsesc de urgentă. Sistemul nou al aruncului de dare — zice „Hazánk” — își are și causele sale politice, astfel, că el probabil numai în anul 1903 va fi pus în practică.*

Chestia emigrării Evreilor din România cu fazele ei din timpul din urmă preocupă întreagă presa maghiară. „Magyarország” într'un prim-articol insultă România, despre care zice: „Aici ne găsim în față cu simptomele unei astfel de persecuții ignobile, pe care trebuie să o urmărăm cu toată atențiunea, și al cărei progres trebuie să-l împiedecăm, căci ne amenință pericolul din vecini. Ear' neastîmpărul vecinilor români l'am simțit în mai multe rînduri destul de neplăcut.”

„Hazánk”, cu mai mult bun simț scrie: „Alianța Israelită pornește la drum a nebuna miile de nenorociți, fără să-și dea seamă, că în pedecarea în drum este o mare miserie pentru respectivi. Acum e datoria Alianței Israelite să susțină transportul împiedecat în drum, cu care Ungaria nu poate face aliceva, decât să-și retrimită de unde a pornit. Această mare asociațiune internațională, care se ramifică peste lumea întreagă, putea să se informeze dela fotele din Rattendam, și ar fi putut cruța pe coreligionarii seși din România de multă miserie și Ungaria de injurii” (ale presei străine).

Ziarul lui Bánffy, s'a trecut cu gluma! Pe patru pagini se ocupă numai de această chestie, pe care o intitulează în capul foii: „Pactul lui Coloman Széll cu Valachii și cu antisemiții din Viena”. Și în prelungita sa tiradă „Magyar Szó” susține, că: „România vrea să-și ia înspot jidanii (!), cari reprezintă forța de muncă (?) exploatabilă fără scrupul (!?), ear' pentru acest lucru a cerut concursul amicului seși Lueger și al lui Széll, cari nu au întîrziat de a servi pe guvernul român. Deci:

E tradare la mijloc!

Ear' cum se presintă acea tradare: „Széll Kálmán în privința alegătorilor din Ungaria pactează cu o putere străină... ”

Muncitorii evrei din Valachia, cari fugind de persecuții emigrează în America: sunt împiedecați în fuga lor, la Viena de Lueger, la noi de Széll Kálmán. Nu vor decât să treacă prin țeara noastră, pe ch-i tuiala lor proprie, cu spriginul coreligionabilor lor și Széll nici asta nu li-o permite, pentru-că l' leagă pactul cu Valachii și cu partidul popular, pentru-că spre desnaționalizarea națiunii maghiare are trebuință de voturile trădătorilor de patrie daco-români și poporalisti.”

Prăpăștiile și insultele josnice ale acestor ziar nu pot provoca decât desgustul ori-cărui om serios.

Din România.

Noul guvern și finanțele.

Tratatul dintre guvern și Banca Națională în privința vînzării acțiunilor statului, s'au reluat din nou de către dl. P. P. Carp, pe aceleași baze, pe care s'au tratat și cu fostul ministru de finanțe.

Guvernul pregătește un proiect de lege relativ la reorganizarea administrației. E vorba ca toți sub-prefecții și ajutorii acestora să fie suprimați. În noul proiect se prevede înființarea în județe a câte două inspectorii județeni, cari să inspecteze pe primari, ear' acestia din urmă vor avea toată latitudinea să drezeze acte și să facă administrație în comunele lor.

Cu acest mijloc statul va realiza o economie de peste 2 000 000 lei anual.

Dl. Grigorie Manu, viitorul director al căilor ferate, a avut zilele acestea o lungă convorbire cu dl. Carp, ministru de finanțe, în privința reorganizării C. F. R. Ear' câteva puncte principale din această reorganizare: Se va reduce un însemnat număr de posturi și se vor face economiile cele mai mari posibile în cheltuieli.

Posturile care se vor desființa sunt cea mai mare parte ale inspectorilor și șefilor de pe la câteva servicii.

Se vor mai tăia neapărat chiriile și diurnele funcționarilor superiori, precum și cheltuielile de îndemnare. În fine dl. Manu promite să facă economii însemnate.

Germanii despre chestia evreiască.

„Münchener Allgemeine Zeitung” se ocupă de situația României din punct de vedere economic, politic, financiar și social, din care reproducem aici o parte referitoare la chestia evreiască. Ear' ce spune în această privință marele ziar:

„Există un element etnic, care pătrunde în România în toate stratele poporului, știe să se furișeze și să se stabilească pretu în deni și își duce traiul din munca altora. Aceștia sunt numeroșii Evrei rădăcitori, că rora le cade jertfă atît țărănimea, cât și boerul. Aceasta nu este o acuzație în contra Evreilor, antisemitismul ne este străin; conștatăm numai un fenomen social, ale cărui urmări dezastruoase nu le poate tăgădui nici un om nepărtinitor. Acest fenomen este toc mai acum din nou în evidență, deoarece numeroasa emigrare a Evreilor din România atrage atențiunea generală. O parte din presa zilnică europeană atribuie aceste emigrări persecuțiilor Evreilor. Aceasta e o greșală. Negreșit au fost pe alocuri excesele ale poporului oprimat, în contra opresorilor și exploataților seși; dar' emigrarea în masă are alt motiv. După date oficiale, în cele din urmă 12 luni au emigrat din România 5.786 de Evrei. Deoarece ce emigrarea continuă, numărul emigranților va fi înd de fapt mult mai mare. Cei mai mulți din acești emigranți Evrei nu aveau nici o ocupație sau profesie determinată, numai mino-

ritatea era compusă din meșteșugari. Acești Evrei părăsesc țeara, pentru-că sădăcirea poporului face ca să nu mai fie nimic de exploatat.

„Nu trebuie să se uite, că în nordul României sunt localități, unde Evreii formează 50 la sută din populație. Din aceste localități ei pleacă spre sudul mai roditor, și deoarece ce și acesta se află acum în mizerie din cauza crizei, emigranții evrei trec granița pentru a-și căuta existența în departare. Cine cunoaște raporturile oficiale asupra isprăvilor acestor „negustori” la poporul rutean din Ungaria de Nord-Est, va înțelege ușor, de ce România nu poate dori nici nu poate favoriza rămînerea acestui element al populației, care e ca un cancer într'un corp organic.”

Din Bucovina.

(Correspondență particulară).

Castratul debutant în coloanele reptilului „Timpuț” a ajuns deja la capitulul al patrulea din șirul stupidităților sale. Nu încetează a-și pune nenumerate întrebări, una mai vajnică și mai profundă decât alta; umbra căinat pare că a dat strechea în el, după prietenii politici, cu cari dorește să se înțeleagă și să încheie alianțe în rușul cap lui, fie aceștia poloni, jidani sau nemți, și cu ajutorul tuturor voiește să ridice forțele politice ale neamului român. Ear' un pasagiu din numărul 10 referitor la jidani: Numai o minte întunecată de îngâmfare ar putea contesta *importanța politică a Evreilor din țeară.* Deja Eminescu zicea oarecând (?), că în politică se cere: o inimă caldă, dar creier răz. Cine vorște să calculeze cu factorii reali, trebuie să admită, că Evrei sunt un factor politic însemnat în țeară. Evrei stăpînesc politicește toate orașele feră, ei sunt împrășiați și pe la țeară, și prin urmarea exercită și o mare influență la alegerile din coligiile rurale.

„Nenorocirea (!) lor este numai, că încă nu s'au organizat într'un grup politic propriu. Evreii nu urmăresc o politică națională, n'au deci nici interese naționale; ei urmăresc numai o politică social economică. Ei sunt oportuniști și realiști. O înțelegere politică cu Evreii ar fi lesne posibilă sub anumite condițiuni”. Am reproduc textual aberațiunile descreieratului scrib cu privire la cei mai primejdioși paraziți, drept probă de profunzitate politică, logică și morală. Nimic altul decât Eminescu n'a simțit mai tare această primejdie. Eminescu doară, a cărui memorie nu se sfîșie a o pângări un scrib nemernic, exclamă:

„Din Boian la vatra Dornii”

„A umplut omida cornii”.

Avea dreptate, căci deja la 1890 erau în orașul Cernăuți 17 359, ear în district 10 822; repartizându-se egal, ar veni pe fiecare comună câte 257; în Storojinet, oraș 1993, district 7096, pe comună câte 197; Rădăuți oraș 4235, district 3050, pe comună 76; Câmpulung oraș 1165, district 8465, pe comună 119; Suceava oraș 3751, district 4031, pe comună 66; Sireții oraș 3014, district 1982, pe comună 50. De la 1890 s'au înmulțit însă cumplit. Poate că nu se întâmplă, dacă politicienii români a-și luat măsurile profilactice; oferindu-le însă ca recompensă pentru câte va votuți în proprietatea mare întregul avut al țărănimei, e evident, că numărul lor trebuia să sporească. Părerile cretinului nu sunt cu totul singulare, ci deja reposedat I. Zotta, președintele „Concordiei”, propusese în o ședință a comitetului, să se numească în toate comunele române din Bucovina numai Jidanii bărbai de încredere. Ear' altă dată a propus consilierul Pridia, fiu de țeran din Ceahor, ca să fie primiți în „Societatea pentru cultura și literatura poporului român din Bucovina” și jidanii. Ambii procedau, mai ales ultimul, dela ciudata credință în asimilarea paraziților. O idee cât se poate de greșită, cu deosebire înainte de ce po-

Hirdetmény.

Rudaria községnek közlegelőjében levő foglások rendezése elrendeltetvén — a következő mérnöki munkálatok elvállására pályázat hirdettetik és pedig:

a) a közlegelő határainak a telekkönyvi, katasteri és egyéb adatok alapján leendő megállapítása.

b) az ekként megállapított területeken az egyes lakosok által elfoglalt és birtokolt földrészeket részletesen fölmérni és minden elfoglalt és fölmért területről térvázlatot készíteni.

c) a foglások összességét kitüntető térvázlatot elkészíteni egy kimutatással együtt, melyből az elfoglalt területek parcellankénti térmérteke és azok birtoklója kitűnjék.

d) a még el nem foglalt, tehát a község birtokában levő területet és annak határait mértanilag pontosan megállapítani, a megállapított határvonalokat határdombokkal, árkokkal vagy egyéb határjelekkel ellátni és ezen legelő területéről 1—40° mértékben rendes térképet elkészíteni két példányban.

e) a már felmért foglásokat felülvizsgálni és amennyiben azok felmérése óta változások történtek volna, a helyesbített újabb térvázlatokat elkészíteni.

Az elősorolt munkálatok f. évben megkezdendők s ekként fejezendők be, hogy az egyes foglásokról készített térvázlatok a foglások összességét kitüntető térvázlat és kimutatás és az el nem foglalt területtől készített két térkép 1903. év végeig Krassó-Szörény vármegye tisztii ügyességéhez beterjesztve legyen.

Ajánlatok okleveles mérnökök részéről a Rudaria község előljáróságának ezen hirdetmény megjelenésétől számított 15 nap alatt nyújtandók be.

Bányán, 1900. évi július hó 27-én.

Bányai körjegyzőség.

470 1—1

Institut de cură,

deschis de dimineața dela 6 ore până la 7 ore seară
(abstrăgând orele dela 9—11 în. am.)

La dispoziția publicului stau următoarele mijloace de lecuire

Scaldă în lumina electrică:

1. Reumă, podagră, aprindere de nervi (ischias), durerea la coaste și la față, nevralgia, aprindere de pelița peptului și a foalelui, otrăvire cu metal (argint viu, zinc, argint, plumb).

2. Morburii de sânge (cu ajutorul curei de mercuriu și iod), Ingrășarea peste măsură, grăsimea de inimă, aprindere de pelița rinichilor, boala de zahăr (diabet).

3. Anemia, nevrastenia (slăbirea nervilor), nervositate.

4. Morburii de piele învechite, scrofula, luparea etc.

După felul boalei, scaldă aceasta poate fi urmată de lecuirea cu apă rece, de masaj sau împachetare. —

trebuințarea odata costă: 1 fl. 25 cr.; 15 bilete: 15 fl.

Camere pentru inhalație, după metoda dela Gleichenberg Ems, pentru aprindere acute și învechite de gât, de plumă, cum și pentru dilatare de plumă și astma.

Intrebuințarea odata costă: 75 cr.; 15 bilete: 9 fl.

Cura cu apă-rece. Intrebuințarea odata: 60 cr.; 15 bilete 7 fl.

Gimnastica svedeză pentru întărirea reconvașenței cu musculatura slăbită, pentru întărirea băieților și a oamenilor desvoltați, cari sufer de morburii de inimă și de statură coșului peptului.

Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după cum e felul casului de boală.

Fie care bolnav se bucură de căutarea ce i-o prescrie medicul său propriu, sau după sfatul ce însumi i-l dau. Ori-ce îndeplinire a curei se întreprinde sub veghierea mea personală.

Dr. A. HECHT,

Arad, strada Templon, palatul Minorităților. Telefon: Nr. 270.

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului”
următoarele opuri:

	coroana
1.) „Amicul Poporului” — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practice în cauze administrative. Prețul — — — — —	1.—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, — — — — —	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații” — de Teodor V. Păcățeanu, — — — — —	—80
4.) „Libertatea” — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, — — — — —	2.—
5.) „Principiile politice”, după Dr. T. de Holtzendorf, de T. Păcățeanu — — — — —	4.—
6.) „Caractere morale” — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popoa, profesor în Brașov. — — — — —	2,50
7.) „Războiul pentru neatarnare” și „Povestea unei coroane de oțel” ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului — — — — —	1,20
Prețul „Coroanei” — — — — —	1,60
8.) „Din vremuri apuse” — de Iudita Secula nasc. Truția — — — — —	1.—
9.) „Vieritul” — de Petru Vancu, — — — — —	1.—
10.) „Teoria Dramel” — de Dr. Iosif Blaga. — — — — —	3,80
11.) „Juvenilia” — de Sextil Pușcariu. — — — — —	1,60
12.) „Cuvântări bisericesti” — traduse de Ioan Geț. — — — — —	5.—
13.) „Pribeag” — de Ioan Iosif Șeopul, — — — — —	1,50
14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz — — — — —	1,20
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom” (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Ștefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voel. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	

La comanda să se mai adauge de fie-care ep 10 fileri spese postale.